

Schysta villkor – rent spel för alla lag

Om projektet Decent Work inför OS/Paralympics 2012 i London

Idrott på lek och allvar	4
--------------------------	---

Regler för alla lag	7
---------------------	---

London	10
--------	----

Solna	17
-------	----

Arenabyggare i världen	20
------------------------	----

När betongarbetaren Alejandro Carrasco (i orange mössa) spelar fotboll är idrott en lek.

Men när miljarderna rullar i förberedelserna för OS i London 2012 är det pengarna som styr. Leken blir allvar, bra arbetsvillkor ställs mot vinstintressen.

Idrott på lek och allvar

Det är en kall höstlördag i södra Stockholm. På en snötäckt gräsplan glidacklar betongarbetaren Alejandro Carrasco så att snöslasket sprutar.

– Bueno! ropar Alejandros pappa, 66-årige Victor.

Victor var snickare och fackföreningsman i Chile innan generalerna tog makten i en blodig kupp 1973. Han tvingades fly med familjen.

Nu smånabbas Victor och Alejandro om schyst spel på spanska, svenska och lite arabiska med Jimmy, Muhammed och några till. De spelar fotboll bara för att det är kul. En gång i veckan, året om.

Alejandro blev byggnadsarbetare, som pappa Victor, mest för att han inte hade så bra betyg i skolan, säger han. Nu är han stolt byggare av den nya nationalarenan i Solna.

– Någonstans ute på betongplattan som planen kommer att ligga på har jag skrivit mitt namn, berättar han.

Alejandro trivs med jobbet och är nöjd med arbetsvillkoren. Byggnadsarbetarna kan påverka både lön, säkerhet och planering av arbetet. Men stadionbygget har inte helt klarat sig undan den förändring av arbetsmarknaden som pågår i omvärlden.

Hasse Hellman, inhyrd från Helpman, berättar att han nu efter 30 år som betongarbetare, tvingats in i bemanningskarusellen. Som uthyrd har han en veckas uppsägningstid.

Hasse ångrar sitt yrkesval.

– Man skulle ha hängt med lite mer i skolan i stället, säger han.

London vann kampen om att arrangera olympiska spel och Paralympics 2012, mycket tack vare en vision om det arv som tävlingarna ska lämna efter sig. Arvtagare är stadsdelarna runt järnvägsknuten Stratford, i östra London.

Nya tunnelbanelinjer, massor av bostäder, Europas största köpcenter och storslagna fritidsanläggningar ska lämnas åt Stratfordborna efter spelen. Spelen skulle också ge nya, hållbara jobb.

De engelska byggfacken Ucatt, Unite och GMB noterade nöjt de stolta målsättningarna och skrev avtal med byggherren, Olympic Delivery Authority, ODA, om fasta anställningar och schysta arbetsvillkor.

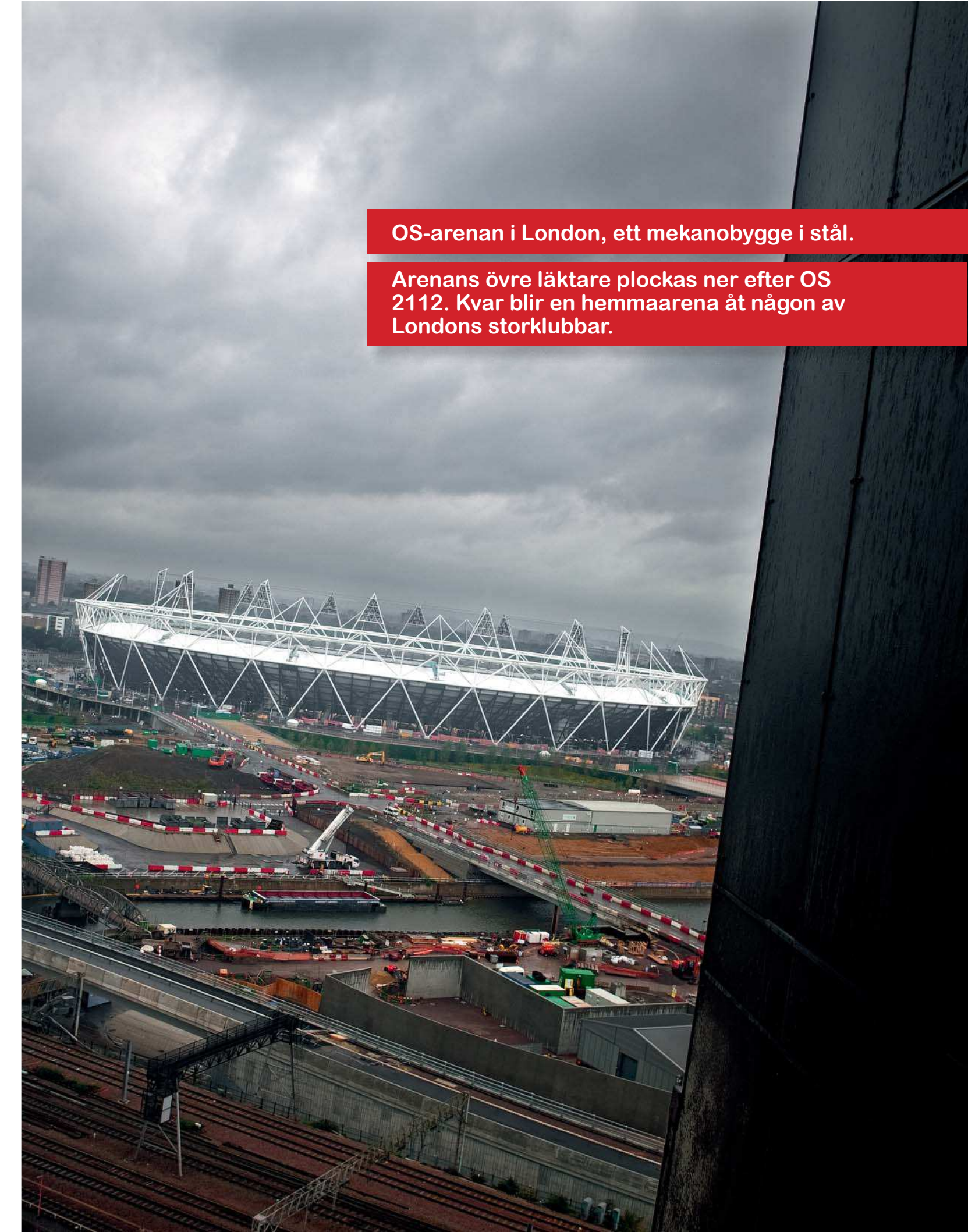
Men den engelska varianten av att komma runt kollektivavtal, så kallad *self employment* (självanställning, en form av egenföretagande), är en svårstoppad sjuka.

– Det är stora pengar i det här och när pengarna styr är bra arbetsvillkor en onödig kostnad, säger Pawel*, en av alla de byggnadsarbetare som arbetar på OS-byggena utan anställningstrygghet.

Enligt facket utförs upp mot 30 procent av de 10 000 byggjobben av självanställda. Pawel tror att de är fler, upp mot hälften.

De flesta av Pawels kollegor vågar inte prata om sitt jobb. De har tvingats skriva under på absolut tystnadsplikt. Varken facket eller byggherren vill medverka till att byggnadsarbetarna får tillfälle att berätta om sina arbetsvillkor.

**Pawel är polsk gästarbetare i London. Han heter egentligen något annat men efter en omfattande svartlistningskandal som avslöjades i England för några år sedan, med bland andra Skanska inblandade, är han rädd för att framträda med sitt rätta namn.*

An aerial photograph of the London 2012 Olympic Stadium, showing its distinctive white, angular steel framework. The stadium is surrounded by construction activity, including cranes, earthworks, and temporary structures. In the foreground, there are railway tracks and a concrete wall. The sky is overcast with grey clouds. A large, dark, vertical structure, possibly part of a bridge or another building, is visible on the right side of the frame.

OS-arenan i London, ett mekanobygge i stål.

Arenans övre läktare plockas ner efter OS 2012. Kvar blir en hemmaarena åt någon av Londons storklubbar.

be healthy

As the warm weather sets in
remember to keep hydrated

you're pr

2010 är det fler än 10 000 som arbetar i OS-parken. Arbetsmiljömålen är tuffa. Trots det har två byggnadsarbetare dött på eller på väg till jobbet.

Regler för alla lag

Om Usain Bolt eller Carolina Klüft fuskar drabbas miljoner idrottsälskare världen över av sorg. Vi vill ju så gärna att deras glädje och stordåd ska vara resultat av rent spel.

Nästan lika nogräknade är vi när det handlar om fotboll, även om en och annan filmning eller tröjdragning kan få passera. En hel värld, utom möjligen holländarna, jublade när eleganten Andrés Iniesta avgjorde VM-finalen på Soccer City i Johannesburg i juli 2010. Den vackra fotbollen hade segrat.

Nu bygger mer än 10 000 byggnadsarbetare arenor i London, inför OS 2012. Minst tre av tio, kanske hälften, arbetar utan anställningskontrakt.

Normal ersättning till en så kallad *self employed* byggnadsarbetare i London är mellan 60 och 80 kronor per timme, arbetstiden är minst 50 timmar per vecka och uppsägningstid existerar inte alls.

Det är inte schysta villkor. Men trots det är Barkley Sumner på det engelska byggfacket Ucat rätt nöjd. Han konstaterar att facken lyckats uppnå rent spel bland dem som är anställda direkt av entreprenörerna. Där är arbetsvillkoren bra, med engelska mått mätt.

Byggnadsarbetarnas fackföreningar i världen, samlade i Bygg- och Träarbetarinternationalen, BTI, inledde inför fotbolls-VM i Sydafrika en kampanj för schysta arbetsvillkor. De nationella facken i Sydafrika och senare i Ukraina och Polen (som arrangerar fotbolls-EM 2012) leder arbetet för rent spel under byggandet av arenorna. Fackföreningarna får stöd och hjälp av BTI, till exempel när det gäller att sätta press på de stora internationella idrottsorganisationerna.

Kampanjen har varit framgångsrik. I Sydafrika ökade byggfackens medlemsantal med nästan 40 procent, byggnadsarbetarna vann framgångar i förhandlingar, vid 26 tillfällen först efter strejk.

Andra exempel på framgång för kampanjen är att det bildats fackklubbar på tre av arenabyggena i Ukraina.

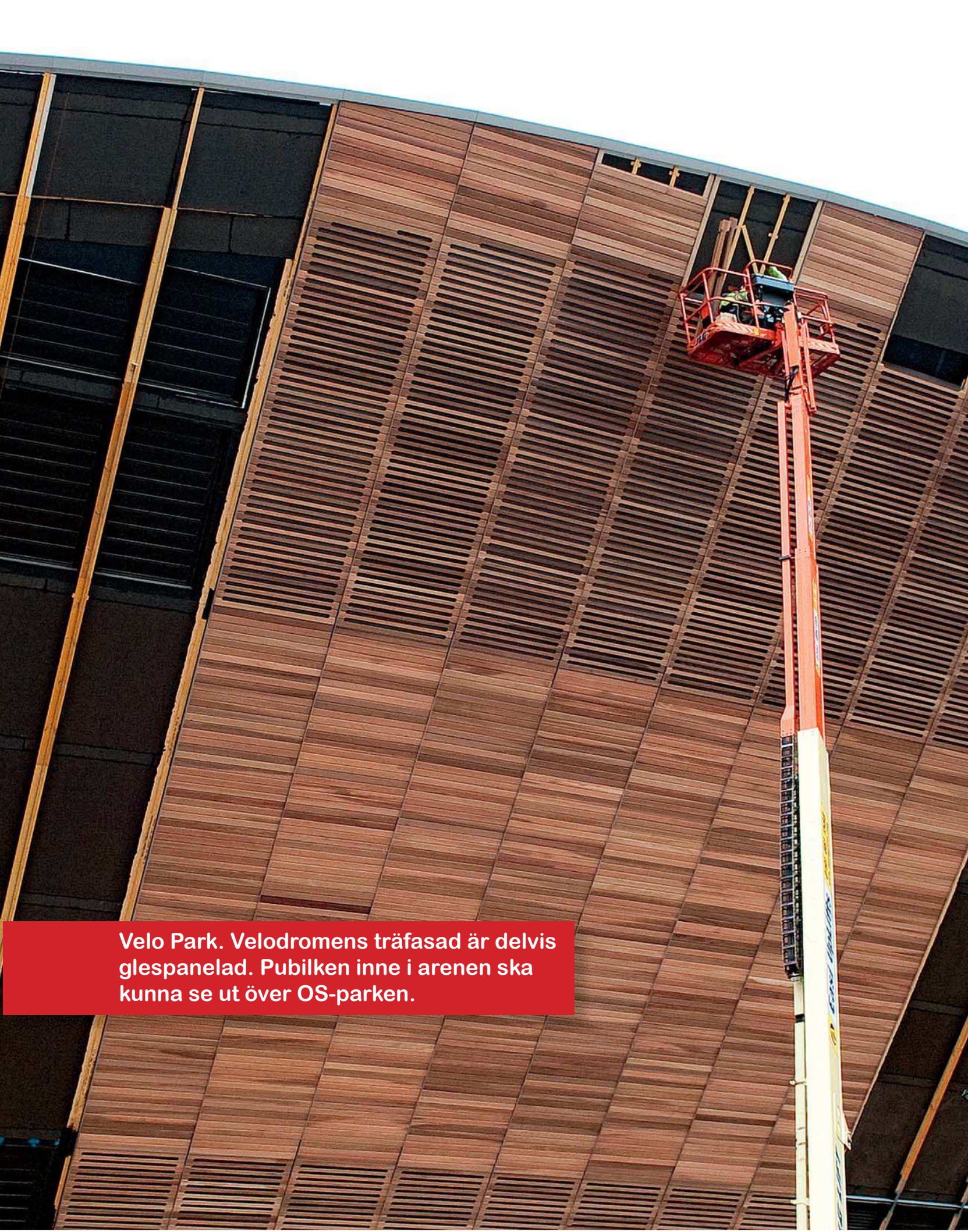
Samtidigt har kampanjen visat att begreppet rent spel inte är lika viktigt när arenorna byggs som när de används. I jakten på vinster är det ofta löner, anställningstrygghet och säkerhet som offras.

I Sydafrika förolyckades två arenabyggare och ytterligare två arbetare vid byggandet av pendeltåg i Johannesburg, i Ukraina har hittills fyra byggnadsarbetare dött i olyckor och i London har två byggnadsarbetare dött.

De sydafrikanska byggfacken har lämnat facklan vidare. Deras erfarenheter hjälper nu Ukrainas och Polens byggfack. Och facken i Ryssland och Brasilien, arrangörer av OS och fotbolls-VM 2014 och 2016, har börjat organisera sina kampanjer för schysta villkor.

Världens byggnadsarbetare kräver rent spel, av nationella arrangörer, internationella idrottsorganisationer och av byggföretagen. Kraven är enkla:

- Rätt att organisera och att förhandla
- Anständiga arbetsvillkor
- En lön som det går att leva på
- Noll arbetsplatsolyckor
- Yrkesutbildning och yrkesutveckling
- Förebyggande hälsovård

Velo Park. Velodromens träfasad är delvis glespanelad. Pubilken inne i arenan ska kunna se ut över OS-parken.

London OS 2012

Portvakterna utanför grindarna är vänliga men bestämda. Utan ett litet plastkort med magnetremsa och en giltig legitimation kommer man inte in.

Efter grindarna väntar nya vakter. Det ser ut som på en flygplats. Var och en av de drygt 10 000 som arbetar på området får varje dag sina lunchlådor röntgade samtidigt som de själva passerar genom en metalldetektor.

Byggherren lovade att jobben inför OS i London skulle gå till de som bor i området. Det skrev man avtal om med de fackliga organisationerna och man lovade samtidigt att det skulle vara direktanställningar, alltså jobb som anställda i entreprenadföretagen.

Pawel*, en av byggnadsarbetarna på området, är från Polen. Han har arbetat i England i fem år.

– Det är bättre betalt här, förklarar han.

Pawel är inte anställd hos företaget han arbetar åt. Han är *self employed*, den engelska varianten av f-skattsedel, ett slags egenföretagande som är mycket vanligt i den brittiska byggbranschen. Firman som anlitar honom ordnade alla nödvändiga papper för att Pawel skulle få jobbet.

Hans kontrakt med firman innehåller i princip bara uppgiften att ha ska få 330 pund per vecka (cirka 3 500 kronor, cirka 70 kronor per timme) för det jobb han gör. Om uppsägningstid sägs inget. Han får själv hålla med skyddskläder och handverktyg.

För Pawel är OS-byggandet som vilket byggjobb som helst. Ombudsmannen Paul Lomax på byggfacket Ucatt är däremot både stolt och nöjd.

Han konstaterar att genomsnittslönen bland de direktanställda är drygt 100 kronor per timme efter skatt. Säkerheten är bra och det finns akutvård, förebyggande hälsovård, duschar, omklädningsrum och matserveringar där byggnadsarbetarna kan köpa subventionerad mat.

– Jag tycker att vi lyckats rätt bra. Det har till exempel inte varit en enda strejk hittills, säger Paul Lomax.

Den 16 december 2009 förolyckades Shaun Scurry, 39 år, på bygget av det stora köpcentrat på OS-området, i en lift-olycka. OS-byggherren, Olympic Delivery Authority, ODA, räknar inte in det dödsfallet i olycksstatistiken för OS-förberedelserna. Inte heller vill de räkna in den byggnadsarbetare som förolyckades i en färdolycka på väg till jobbet.

Officiellt hade därför ingen dödsolycka inträffat fram till oktober 2010. Och olyckstalen som redovisas är låga, med brittiska mått mätt.

Pawel är misstänksam mot statistiken.

– Det jag kan säga är att jag vet att olyckor inte rapporterades. Och jag har sett många arbeta med farliga arbeten utan säkerhetsutrustning, berättar han.

Det är svårt att säkert veta om Pawels berättelse är mer trovärdig än den bild som ODA och Ucatt ger. Varken byggherren eller facket vill låta någon av byggnadsarbetarna själva berätta om arbetsvillkoren.

– De har undertecknat ett anställningskontrakt som innehåller tystnadsplikt. Om de berättar om villkoren kan de få sparken och det vill vi skydda dem ifrån, säger Ben Hurley, pressansvarig på ODA.

Pawel förstår att byggnadsarbetarna är rädda för att prata. För några år sedan avslöjades en gigantisk svartlistningshärva i England. Många stora byggföretag, däribland Skanska, var inblandade.

– Särskilt migrantarbetare är rädda. Inte bara för att bli av med jobbet utan också för att bli utvisade, säger Pawel.

A photograph of a construction worker sitting inside a small, partially constructed wooden shelter. The worker is wearing a blue turban, a high-visibility yellow jacket over a dark shirt, and dark trousers. He is holding a small object in his hands. The shelter is made of plywood and has a blue-painted interior. To the left of the shelter, a wooden ladder leans against a wall of plywood. A red corrugated hose and a broom are on the ground. To the right, a red and white striped wall is visible, with a shovel leaning against it. The background shows more construction materials and a wooden fence.

Engelska byggnadsarbetare arbetar normalt 60 till 70 timmar per vecka.

– Vi kan inte kräva 48 timmars arbetsvecka, då går vi emot våra medlemmar. De vill tjäna så mycket som möjligt, säger Paul Lomax på byggfacket.

Säkerheten runt OS-byggandet i London är imponerande, av förklarliga skäl. Världens blickar kommer att vara riktade mot London 2012. Det ökar risken för terroraktioner.

Byggnadsarbetarna är skyddade – och bevakade.

London bygger för nästan 77 miljarder kronor inför OS och Paralympics som genomförs i juli till september 2012. Då är ändå bara vägar, järnvägar, parker, arenor, olympiaby och anläggningar för media inräknade. Tävlningarna genomförs till största delen i östra London. Men också andra delar av Storbritannien får del av investeringarna.

Utöver de investeringar som ryms i OS-budgeten byggs till exempel Europas största köpcentrum, Westfield Stratford City, som OS-besökarna måste passera på väg från tunnelbanan till OS-parken.

OS-stadion

Här hoppas hela världen att Usain Bolt ska springa 100 meter snabbare än någonsin. Den svartvita stålkonstruktionen ska rymma 80 000 åskådare under OS.

Sedan rivs den övre läktaren och arenan blir troligen hemmaarena åt något av östra Londons fotbollslag. Kostnad: 5,5 miljarder kronor

Simstadion

En djärv takkonstruktion har gjort simstadion till det mest fotograferade OS-bygget. Och kostnaden har skjutit i höjden på grund av samma konstruktion. Gångvägen till OS-parken går rakt igenom stadion. Läktarbyggnaderna rivs efter OS, kvar blir ett flott badhus.

Kostnad: 2,7 miljarder kronor

Velodrom

Egentligen mer än en velodrom, med BMX-banor utanför själva velodromen. Ska byggas ut och bli en storlagen cykelsport-anläggning efter OS.

Kostnad: Knappt en miljard kronor

OS-byggen

Andra arenor i OS-parken

En arena för basket, som ser ut som en inklädd byggställning, rivs efter OS. Kvar i det nya Stratford blir däremot landhockey- och handbollsarenorna samt en vattenpolo-stadion.

Kostnad: Cirka 2 miljarder kronor

Arenor utanför OS-parken

London och England har sedan tidigare idrottsanläggningar som bara behöver kompletteras och fräschas upp inför OS. Wimbeldon (tennis), Weymouth and Portland (segling) på sydkusten i Dorset, Lords Cricket Ground (bågskytte), Eton Dorney (rodd och kanot) väster om London och fotbollsarenor som Wembley, Old Trafford (Manchester) och Hampden Park (Glasgow) är några exempel.

Kampsporterna avgörs i Excel utställningscenter i Docklands vid Themsen och volleyboll spelas i Earls Court utställningscenter. Båda byggs om tillfälligt.

Centrala London blir värd för maraton-lopp och i Hyde Park kommer triathlon-tävlingen att utspelas.

Kostnad: 1,4 miljarder kronor

OS-byn

2 800 lägenheter blir kvar när deltagarna lämnar OS-byn, belägen i norra delen av OS-parken.

Kostnad: 6,1 miljarder kronor

i London

Mediacentret

20 000 journalister ska arbeta i olympiaparkens mediacenter. I oktober 2010 började man söka hyresgäster som vill flytta in efter OS. Visionen är att skapa tusentals nya jobb i östra London där arbetslösheten är hög. Kostnad: 6,3 miljarder kronor

Övriga OS-investeringar:

I budgeten finns investeringar i vägar, transportsystem (tunnelbana, tåg och andra kollektiva transportmedel) och parkanläggningar vid floden Lee och dess kanaler. Kostnad: 38 miljarder kronor

Fakta Storbritannien

- 61,1 miljoner invånare
- Förväntad livslängd 79 år
- Statsbildning med sammanslagna engelska kungadömen sedan 1000-talet. Storbritannien omfattade under kolonial- och imperietiden stora delar av världen. Nu stat som omfattar England, Wales, Skottland och Nordirland.
- Parlamentarisk demokrati som dominerats av två politiska partier, Conservative och Labour. En lång period av Labour-styre ersattes i maj 2010 av en samlingsregering där Conservative och Liberal Democrats ingår. Det liberala partiet gjorde sitt bästa val någonsin.
- Storbritannien är med i EU men har kvar sin valuta, pundet, och står utanför Euro-samarbetet.
- Arbetslöshet 7,6 procent (2009)
- Normalarbetstid 40 timmar per vecka. Normal arbetstid i byggbranschen 60 till 70 timmar per vecka.
- I fackföreningsrörelsens hemland har facken försvagats på grund av politiska åtgärder och på grund av intern splittring. Ucatt (Union of Construction, Allied Trades and Technicians) Unite och GMB (General Municipal Boiler Makers) samarbetar på de arbetsplatser där OS förbereds. De tre fackföreningarna organiserar cirka 40 procent av byggnadsarbetarna. Medlemsavgiften till Ucatt är 75 till 120 kronor per månad.
- 41 byggnadsarbetare förolyckades under ett kalenderår 2009/2010. Det innebar en minskning med 11 dödsfall jämfört med året före.

– Jag hoppas att vi som bygger får biljetter till invigningsmatchen, säger Alejandro Carrasco, stolt betongarbetare på nationalarenan i Solna.

Solna

Betongen brinner långsamt i höstkylan i Solna.

Alejandro Carrasco måste tåla sig, den stora slipmaskinen med förarplats och två sliptallrikar får vänta.

Fyrabarnspappan Alejandro är stolt över att få vara med och bygga ny arena.

– Jag kommer att ta med mina barn hit och säga att det här har pappa byggt, säger han.

– Det ryktas om att det blir invigningsmatch mellan Sverige och Brasilien. Hoppas vi som varit med och byggt får biljetter till den matchen.

De knappt 50 Peab-anställda byggnadsarbetarna på den nya nationalarenan arbetar på ackord, i ett ackordslag. Tillsammans med fackets ombudsman har lagbasen Rolf Snäcke förhandlat fram en uppgörelse med Peab. Den anger hur många timmar som bygglaget normalt ska behöva för bygget och en summa pengar som ska fördelas på de timmar arbetslaget behöver för att göra jobbet.

Går det åt färre timmar blir lönen högre, går det åt fler timmar blir lönen lägre. Var tredje månad mäter facket och Peab hur arbetet fortskrider.

– Den senaste mätningen gav en lön på 198,25 kronor per timme, berättar Rolf.

Alla i laget har lika lön.

Men alla på bygget är inte med i Peab-laget. Hösten 2010 är cirka 150 personer igång med olika byggjobb.

Ett 30-tal elementmontörer från Strängbetong monterar pelare och läktargradänger. Ståltakstolarna som ska bära det skjutbara taket byggs och monteras av 20 montörer från finska Ruukki. Här finns också elektriker, ställningsbyggare och smeder.

Lönerna skiljer sig åt. Minst tjänar städpersonal och ställningsbyggare. Mest tjänar rörmontörerna.

– Vi har ackord och tjänar ungefär som bygglaget, säger en av rörmontörerna. Mer vill han inte säga eftersom han tror lörens storlek kan sticka i ögonen på folk.

Nästan överallt i världen är byggyrken lågstatusjobb med dåliga arbetsvillkor. Men i Sverige, och i Norden i övrigt, har byggjobb hög status och relativt bra arbetsvillkor.

Byggnadsarbetarna i Solna förklarar sin särställning med att ackordslagen på byggen är starka tack vare löneformen, med lika lön till alla i laget.

Men det finns hot. Byggarbetsgivarna gillar inte ackorden. Och uppdelningen av entreprenader i allt fler och mindre underentreprenader tillsammans med den växande andelen inhyrd arbetskraft har medfört att ackordslagen får allt svårare att fungera som löneledande spjutspets.

På arenabygget i Solna finns ett 15-tal inhyrda betongarbetare från bemanningsföretaget Helpman. De ingår i Peab-ackordet.

– Peab är nog lite bättre än de andra stora och försöker hitta eget folk. Men här kunde de inte hitta några betongarbetare så det är bara att gilla läget, säger Rolf Snäcke.

Hasse Hellman, Skutskärsbo som arbetat som fast anställd betongarbetare i 30 år, är en av de Helpman-anställda. Han berättar att det är tryggheten i jobbet som blivit lidande, nu när han tvingats in i bemanningsbranschen efter ett års arbetslöshet.

– Egentligen har vi två veckors uppsägningstid. Men här får vi besked om vi behövs från vecka till vecka, säger han.

Arenabygge i Solna

Den nya nationalarenan för fotboll, Swedbank Arena, i Solna kommer att rymma 50 000 åskådare när Sverige ska kvala in till nästa VM, som avgörs i Brasilien 2014. Stadion invigs 2012, just nu ger den jobb åt drygt 150 byggnadsarbetare.

Entreprenör är byggjätten Peab som också är delägare i det arenabolag som äger anläggningen.

Mellan fotbollsmatcherna blir det konserter och andra evenemang på arenan. Den kan då anpassas, till exempel genom att en av norra läktarens lägre sektioner skjuts in över planen. Som mest kan 65 000 se världsartister uppträda.

Tidiga, frostbitna vårmatcher eller kalla höstregn är inget problem. Hela arenan kan täckas in. Ett skjutbart tak glider på stålfackverk som levereras och monteras av finska Ruukki.

Kostnad: Peabs entreprenad är på 2,2 miljarder kronor

Arenastaden

Runt den nya nationalarenan planeras en stadsdel med 2 000 lägenheter, 12 000 arbetsplatser, hotell, köpcentra och en ny pendeltågstation. En del av planerna har bromsats. Oron som väcktes av finanskrisen har inte riktigt gått över.

Total investering: 15 miljarder kronor (arenan inte inräknad)

Fakta Sverige

- 9 miljoner invånare
- Förväntad livslängd 80,9 år
- Arbetslöshet 8,3 procent (2009)
- Arbetstid 40 timmar per vecka
- Sveriges starka byggfack har försvagats på 2000-talet, framför allt genom att allt färre är organiserade. Byggnads, Elektrikerna, Målarna och, i mindre omfattning, IF Metall organiserar cirka 75 procent av yrkesarbetarna. Unionen och Ledarna organiserar tjänstemän.
- Antalet dödsolyckor på byggarbetsplatser sjönk under 2009 till åtta. Året innan förolyckades 15 byggnadsarbetare på jobbet.

Den nya nationalarenan för fotboll,
Swedbank Arena, kommer att rymma
50 000 åskådare.

Tidiga, frostbitna vårmatcher eller kalla
höstregn är inget problem. Arenan blir
väderskyddad av ett skjutbart tak.

Arenabyggare i världen

Sydafrika

Ukraina

Löner* inom parentes; hur många gånger lönen räcker till minsta levnadskostnad	11,70/timme (0,91)	9,75/timme (2,23 officiellt 0,99 enligt facket)
Max veckoarbetstid enligt lag inom parentes; normal veckoarbetstid på bygge	45 (45)	40 (40)
Dödsolyckor i byggbranschen inom parentes; per 100 000 anställda	162 (16,2)	Uppgift saknas (12,6)
Andel som är med i facket	10 procent	24 procent
Boendekostnad kronor per månad	700	850
Varukassen		
Kyckling, 1 kilo	20,90	15,90
Bananer, 1 kilo	6,65	8,30
Ris, 1 kilo	6,65	9,05
Solrosolja, 1 liter	15,60	8,65
Toapapper, 4 rullar	12,90	5,50
Alla fem varorna	62,70	47,40

* Kronor per timme när skatt är avdragen (nettolön)

Fotnot: Alla uppgifter är inhämtade i oktober 2010 av byggfacken i respektive land, från egen statistik och offentliga källor. Uppgifterna från Polen skiljer sig från uppgifterna i Schysta villkor, del 2. Det beror dels på förändringar i växelkurs och dels på att byggfacket, Budowlany, nu använt mer offentlig statistik som källa.

Polen

Storbritannien

Sverige

35,54/timme
(2,78)**

105,50/timme
(1,28)

109,41/timme
(2.21)

40 (40 mer på sommaren,
mindre på vintern)

48 (60-70)

40 (40)

124 (28)

41 (2,2)

9 (0,4)

8 procent

40 procent

76 procent

470-830 stora prisskillnader
mellan stad och land

3 375 till 4 220 för rum i London

5 500

15,70
11,75
6,00
15,25
7,40
56,10

20,90
8,40
13,50
13,20
11,50
67,20

32,90
19,90
17,90
28,90
6,50
106,10

** Det officiella måttet för minimikostnad är mycket låg jämfört med övriga länder

Solidaritet & bistånd

Du kan bidra till att byggnadsarbetare i andra länder får möjlighet att kräva bättre arbetsvillkor!

Genom att ge en hundralapp i månaden till Byggnads Internationella solidaritetsfond ökar du möjligheten för fackligt aktiva att kämpa för bättre villkor. Som du sett på tidigare sidor är villkoren oftast sämre än de du själv har.

Solidaritetsfonden har projekt i många länder, både nära och långt borta.

I Sydafrika har fonden, tillsammans med bidrag från Elektrikerna och Målarna, bland annat renoverat en skola där ungdomar från familjer med låga inkomster kan få yrkesutbildning. Sex byggnadsarbetare från Sverige arbetade i fem veckor i början av 2010 som handledare åt sydafrikanska byggnadsarbetare på skolbygget i Wolwerkloof, 100 kilometer från Kapstaden.

– Möjligheten att få arbeta tillsammans, det är det jag fick med mig som betytt mest, säger Ulf Iverfeldt, målare från Lund och en av de sex handledarna.

Han minns arbetsgemenskapen, ofta i 45 graders värme, diskussionerna, de enorma klasskillnaderna och en skillnad i synen på arbetsmiljö där de svenska handledarna ibland tvingades acceptera kompromisser av ekonomiska skäl.

Pengar från fonden används också av fackföreningar i Ukraina, Indien, Nepal, Ryssland, Sydkorea och Brasilien. Medel från fonden går dessutom till regionala fackliga projekt i sydöstra Asien, Centralasien, Balkan och i Latinamerika.

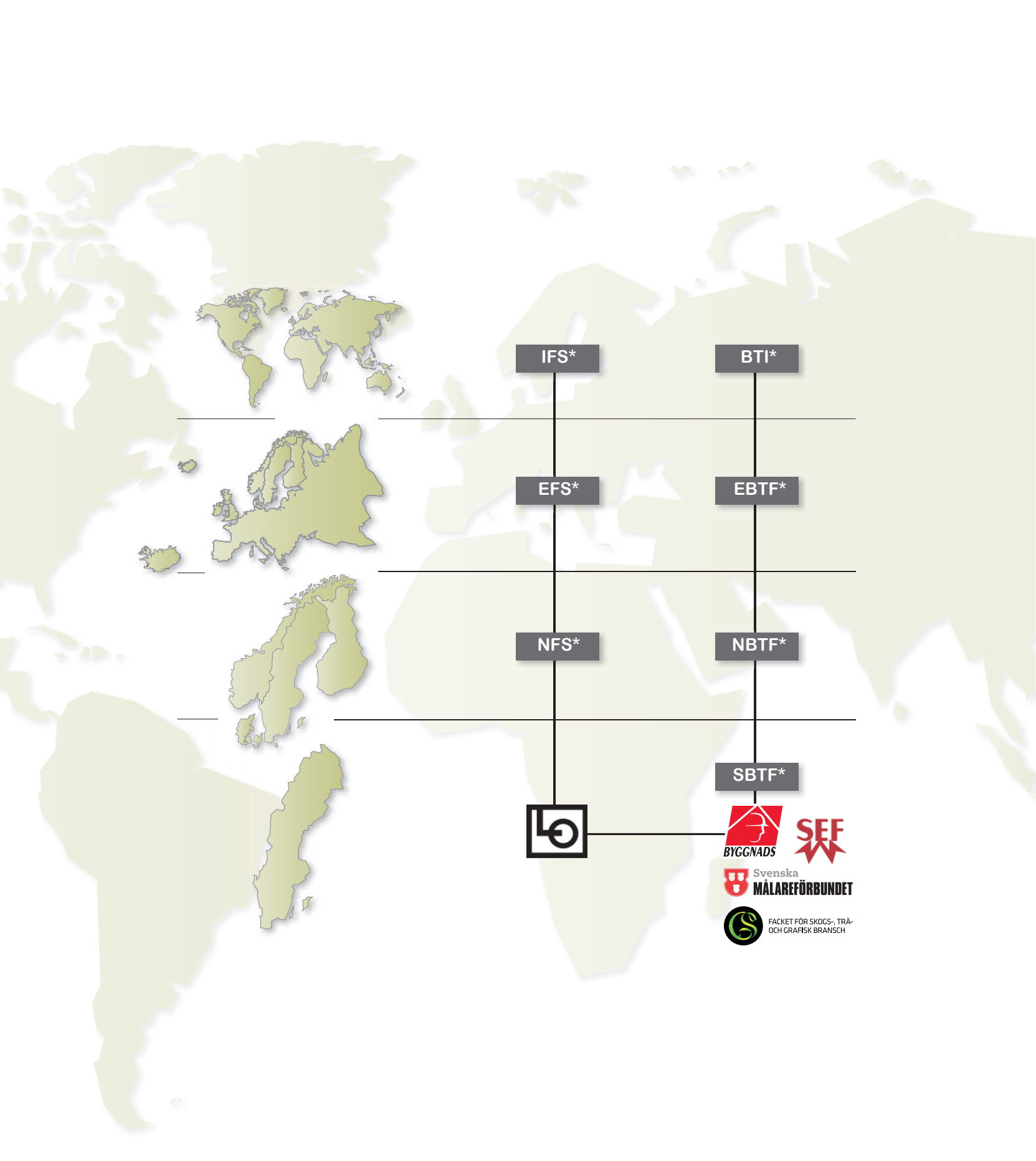
Dessutom används en del pengar till att bygga upp regionala nätverk. På det sättet kan nationella fackföreningar i grannländer stödja varandra.

Alla projekten drivs tillsammans med det internationella byggfacket, BTI. Och nästan alla får också stöd av den svenska myndigheten för internationellt bistånd, Sida. Sida kräver tio procents egeninsats av de organisationer som får stöd från de svenska skattebetalarna.

En styrelse beslutar över hur fondens pengar ska användas. Vill du påverka kan du lämna förslag via din avdelning i Byggnads.

Redan idag ger många ett personligt bidrag till fonden men vi behöver bli fler. Om vi alla ger en hundralapp per månad skulle byggfackens medlemmar i de länder som bygger för olympiska spel och stora fotbollsmästerskap få långt bättre resurser att organisera och förhandla än de har idag. Lämna ditt bidrag på postgiro 30200-0 eller anmäl en autogirering till Byggnads Solidaritetsfond.

Visa solidaritet – ge ditt bidrag till Byggnads solidaritetsfond. Tillsammans är vi starka!

* IFS – Internationella Fackliga Samorganisationen
* EFS – Europeiska Fackliga Samorganisationen
* NFS – Nordens Fackliga Samorganisation

* BTI – Internationella Byggnads- och Träarbetarinternationalen
* EBTF – Europeiska Byggnads- och Träarbetarfederationen

* NBTF – Nordiska Byggnads- och Träarbetarefederationen
* SBTF – Svenska Bygg- och Träarbetarfacken

Du betalar två kronor per månad

**Knappt två kronor per månad.
Det är den summa du som
medlem i Byggnads, Målarna,
GS eller Elektrikerna betalar till
internationellt fackligt arbete.**

De två kronor du betalar, som en del av medlemsavgiften, används för att stärka byggfack runt om i världen. Ungefär hälften används till arbete i Europa, genom den nordiska unionen, NBTF, och den europeiska federationen, EBTF.

Det europeiska arbetet handlar mycket om att försvara välfärd och kollektivavtal. I EU är marknadskrafterna starkt pådrivande för att pressa priser med hjälp av konkurrens. Facken säger ja till konkurrens men protesterar mot prispress som beror på dåliga löne- och anställningsvillkor. Vi anser att principen lika lön för lika arbete ska gälla alla.

Samtidigt har finanskrisen medfört ett hårt tryck mot välfärden i många länder. Facken genomför därför internationella manifestationer för att förhindra att åtstramningarna ensidigt drabbar Europas löntagare.

På båda dessa områden innebär arbetet samordning av aktioner, demonstrationer och påtryckningar gentemot politiker på nationell och europeisk nivå för att försvara och förstärka arbetstagarnas rättigheter.

Fackens budskap är att ekonomisk framgång för

Europa bygger på att Europas arbetare har möjlighet att efterfråga varor och tjänster. Konkurrens genom lönedumpning och försämrade villkor i arbetet och när det gäller sociala rättigheter leder till försämrad ekonomi och växande motsättningar i EU.

Den andra kronan du betalar går till BTI, Byggnads- och Träarbetarinternationalen, som har tolv miljoner medlemmar i 350 fackförbund i hela världen.

BTI arbetar just nu framför allt med att stödja fackförbund i arbetet för att få teckna kollektivavtal. Det gör man bland annat genom stöd till facklig utbildning och organisering och genom att teckna överenskomelser med de stora globalt verksamma företagen om rimliga arbetsvillkor.

Genom ett sådant globalt avtal kunde till exempel BTI tillsammans med fackliga företrädare i Skanska påverka Skanska att göra sig av med de personer i den brittiska delen av företaget som varit inblandade i den svartlistningshärva som avslöjades för några år sedan.

På global nivå arbetar BTI också för att stoppa spridningen av asbest.

Bästa utsikten på arenabygget i Solna har kranföraren Beverlee Falagara. Hon har tidigare haft lägre lön än arbetskamraterna i bygglaget. Men nu är hon en i laget och får samma lön.

FACKET FÖR SKOGS-, TRÄ-
OCH GRAFISK BRANSCH
www.gs.se

BYGGNADS
www.byggnads.se

Svenska
MÅLAREFÖRBUNDET
www.malareforbundet.se

Elektrikerna
www.sef.se